

ПОЛОЖЕННЯ

про батьківські збори та батьківський всеобуч

1. Загальні положення

1.1. Авторитет школи та вчителів у багатьох випадках визначається організацією та проведенням батьківських зборів.

1.2. Батьківські збори — форма аналізу, осмислення на основі даних педагогічної науки, досвіду виховання.

1.3. Батьківські збори — це школа виховання батьків, формуюча батьківська суспільна думка, батьківський колектив.

1.4. Батьки (особи, які їх замінюють) зобов'язані відвідувати батьківські збори, які проводить школа (із Статуту школи).

1.5. Даний документ є локальним актом щодо питань регулювання відносин між школою та батьками.

2. Мета та задачі батьківських зборів

2.1. Виховання батьків, батьківського колективу.

2.2. Формування батьківської суспільної думки.

2.3. Ознайомлення батьків із питаннями педагогіки, психології, законодавства України.

3. Види батьківських зборів

3.1. Існують такі види батьківських зборів:

- організаційні;
- тематичні;
- збори-диспути;
- звіткові;
- збори-консультації;
- збори-співбесіди.

3.2. Батьківські збори, як правило, є комбінованими.

3.3. Основна частина батьківських зборів—педагогічна просвіта (батьківський всеобуч).

3.4. Батьківський всеобуч планується відповідно до:

- вимог соціуму;
- напряму роботи школи;
- вікових особливостей дітей

4. Задачі батьківського всеобучу

4.1. Знайомство батьків з основами педагогічних, психологічних, правових знань.

4.2. Забезпечення єдності виховної взаємодії школи та сім'ї.

4.3. Узагальнення та розповсюдження позитивного досвіду виховання.

4.4. Попередження батьків про уникнення найпоширеніших помилок.

4.5. Залучення батьків до активної участі у виховному процесі.

5. Проведення батьківських зборів

5.1. Загальношкільні батьківські збори проводяться один раз на семестр за планом роботи школи.

5.2. Основні питання, які розглядають на зборах:

а) ознайомлення:

- з документами про школу;
- з основними напрямками роботи школи;
- із задачами, які стоять перед школою;
- зі звітами про роботу;
- із локальними актами;

б) обмін досвідом щодо питання виховання дітей;

в) використання знань, умінь можливостей батьків у роботі з дітьми;

г) надання допомоги у вирішенні господарчих питань.

5.3. Класні батьківські зборі проводяться один раз на семестр.

5.4. Основні питання, які розглядають на батьківських зборах

- аналіз навчально-виховного процесу у класі;
- задачі, які визначають подальшу роботу;
- планування, організація діяльності щодо виконання задач;
- підведення підсумків;
- актуальні педагогічні, психологічні, правові проблеми (батьківський всеобуч).

5.5. При підготовці та проведенні батьківських зборів слід враховувати ряд важливих моментів:

- атмосферу співробітництва школи та сім'ї щодо реалізації програми посилення «плюси та ліквідації «мінусів» у характері та поведінці дитини;
- інтонацію зборів: радимо та роздумуємо разом;
- професіоналізм педагогів — знання, компетентність (про життя кожної дитини не лише у школі, а й за її межами, уявлення про рівень їхніх вимог, стан здоров'я);
- добрі, довірливі стосунки
- головні показники ефектності батьківських зборів — це:
  - а) активна участь батьків;
  - б) атмосфера активного обговорення питань;
  - в) обмін досвідом;
  - г) відповіді на питання, поради та рекомендації

6. Права батьківських зборів

Батьківські збори мають право:

- а) звернути увагу батьків на:
  - правильне виконання рішень зборів;
  - виконання п. 4 ст. 52 Закону України «Про освіту» (батьки (законні представники) навчаються, вихователі несуть відповідальність за виховання дітей, отримання ними основної загальної освіти);
  - виконання п. 4 ст. 17 Закону України «Про освіту» (відповідальність за ліквідацію учнівської академзаборгованості протягом наступного навчального року покладається на їхніх батьків (законних представників);
  - виконання Статуту школи (батьки зобов'язані виконувати Статут школи);
  - обговорення питань про шкільне життя та прийняття рішень у формі пропозицій;
- б) запрошувати на збори спеціалістів:
  - юристів;
  - лікарів;
  - психологів;
  - працівників правоохоронних органів;

- членів адміністрації школи;
- представників громадських організацій.

Усі пропозиції батьківських зборів розглядаються посадовими особами Закладу з наступними повідомленнями про результати розгляду, термін розгляду пропозицій — один місяць.

7. Документація батьківських зборів

7.1. На всіх батьківських зборах ведеться протокол.

7.2. Протоколи батьківських зборів:

- підписуються головою та секретарем батьківських зборів;
- зберігаються у методичному кабінеті школи та відносяться до шкільної документації;
- протоколи класних батьківських зборів зберігаються у класних керівників.

7.3. Зошит протоколів повинен бути прошнурований, пронумерований, скріплений підписом Голови батьківського комітету.

7.4. Матеріали батьківських зборів зберігаються у методичному кабінеті у папці зі скорозшивачем та відносяться до шкільної документації.

7.5. Термін зберігання протоколів та документів до них визначається терміном навчання учнів на визначеному щаблі:

- 1—3-ті класи — 3 роки;
- 5—9-ті класи — 5 років;
- 10—11-ті класи — 2 роки.

8. Заключні положення

8.1. Батьківський всеобуч, який проходить на батьківських зборах, може змінюватись у зв'язку зі змінами:

- соціуму;
- напрямку роботи школи;
- рівня освіти батьків.

8.2. Зміни та доповнення до батьківського всеобучу розробляються спільно з:

- адміністрацією;
- психологами;
- головою методичного об'єднання класних керівників;

- представниками науки.

8.3. Зміни та доповнення до батьківського всеобучу розглядаються на засіданні педагогічної ради у присутності представників загальношкільного батьківського комітету та затверджуються педрадою.

П Л А Н
роботи батьківського всеобучу
на 2022/2023 н.р.

№ п/п	Тематика занять	Дата проведення	Відповідальний	примітка
1.	Роль сімейного виховання у формуванні особистості дитини.	Вересень	Практичний психолог	
2.	Проблема профілактики готюнопаління серед підлітків.	Жовтень	Класні керівники	
3.	Як працювати з дітьми, схильними до правопорушень? Психологічні рекомендації.	Листопад	практичний психолог	
4.	У сім'ї росте обдарована дитина.	Грудень	психолог	
5.	Підліток і сім'я – проблеми спілкування, міжособистісні відносини.	Січень	Класні керівники	
6.	Життєвий простір без насильства.	Лютий	Класні керівники	
7.	Адміністративна та кримінальна відповідальність батьків.	Березень	Вчитель правознавства	
8.	Що заважає і що допомагає дитині добре навчатися і бути вихованою.	Квітень	Класні керівники	
9.	Консультація для батьків учнів 9 та 11 класів: «Підготовка до ДПА та ЗНО».	Травень	Директор школи	

**Програма
роботи батьківського всеобучу
на 2022/2023 н.р.**

I. Психолого-педагогічна просвіта батьків (на засіданнях батьківського всеобучу адміністрація школи, вчителі, шкільний психолог, представники правоохоронних органів, лікарі спрямовують батьків на необхідність створення оптимальних умов для збереження життя і здоров'я дітей, формування гуманних стосунків з дітьми, попередження насильства в сім'ї, організуються зустрічі для батьків з представниками соціальних служб для молоді, лікарем-наркологом, проводяться загальношкільні батьківські конференції, де піднімаються питання відношень, взаєморозуміння батьків та дітей, ранньої агресії серед дітей та підлітків; проводяться конференції для татусів, де піднімаються питання про те, як впливають відносини в сім'ї на фізичне та психічне здоров'я дитини.

II. Організація діяльності батьківського комітету школи.

III. Участь представників батьківської громади в діяльності ради школи, ради профілактики правопорушень, що сприяє підвищенню авторитету батьків серед учнів та педагогів школи;

IV. Індивідуальна робота з батьками учнів, які потребують посиленої педагогічної уваги через такі засоби впливу як рада профілактики правопорушень, педагогічний консилиум, індивідуальна бесіда з представниками адміністрації, індивідуальна бесіда та корекційна діяльність психолога. Проведення фестивалю сімейної творчості де приймають участь талановиті батьки та діти.

Рекомендації для батьків

Шановні батьки! Пам'ятайте: для того, щоб повернути нервову систему дитини до нормального стану, слід насамперед усунути причину її розладу.

Для цього, потрібні постійна увага дорослих, витримка, терпіння і час, а ще - бажання зрозуміти свою дитину і допомогти їй. Аналіз особливостей поведінки вашої дитини допоможе визначити: слід говорити про окремі прояви нервовості, тенденцію до неї або більш сталі характеристики.

Збереження нервової системи дитини забезпечать такі передумови:

- Створення атмосфери спокою, доброзичливості, стабільності, рівноваги;
- Позитивні висловлювання, емоційна підтримка, спрямована на формування впевненості, віри у себе;
- Узгодження виховних впливів дорослих; відсутність авторитаризму й пригнічення особистості дитини; відмова від заборони самостійних дій та рішень;
- Відмова від залякування, обговорення ситуацій, що її турбують.
- Надання дитині можливості вільно обирати для себе вид діяльності, задоволення її природної потреби у спілкуванні з однолітками.

Практичні рекомендації для батьків

1. *Не тривожтеся* про кількість балів, які дитина одержить на іспиті, і не критикуйте дитину після іспиту. Підтримуйте думку, що кількість балів не є виміром її можливостей.

2. *Не збільшуйте* тривогу дитини напередодні іспитів – це може негативно позначитися на результаті тестування. Дитині завжди передається хвилювання батьків, і якщо дорослі у відповідальний момент можуть упоратися зі своїми емоціями, то дитина через вікові особливості може емоційно «зірватися».

3. *Підбадьорюйте* дітей, хваліть їх за те, що вони виконують на високому рівні.

4. *Підвищуйте* їхню впевненість у собі - що більше дитина боїться невдачі, то більша ймовірність допущення помилок.

5. *Спостерігайте* за самопочуттям дитини - ніхто, крім Вас, не зможе вчасно помітити і запобігти погіршенню стану дитини, пов'язаному з перевтомою.

6. *Контролюйте* режим підготовки дитини, не допускайте перевантажень, поясніть, що обов'язково потрібно чергувати заняття із відпочинком.

7. Забезпечте дитині зручне місце для занять, де ніхто із домашніх не заважатиме.

8. Зверніть увагу на харчування дитини - під час інтенсивного розумового навантаження їй необхідна поживна й різноманітна їжа та збалансований комплекс вітамінів. Риба, сир, горіхи, курага стимулюють роботу головного мозку.

9. Допоможіть дітям розподілити теми підготовки по днях.

10. Ознайомте дитину із методикою підготовки до іспитів. Немає сенсу зазубрювати весь фактичний матеріал, досить переглянути ключові моменти і зрозуміти зміст та логіку матеріалу. Дуже корисно робити короткі схематичні виписки й таблиці, упорядковуючи досліджуваний матеріал за планом.

Якщо дитина не вміє - покажіть, як це робиться на практиці. Основні формули й визначення можна виписати на папірцях повісити над письмовим столом, над ліжком, у їдальні тощо.

11. Підготуйте різні варіанти тестових завдань по предмету (зараз існує безліч різних збірників тестових завдань) - велике значення має тренаж дитини саме по тестуванню, адже ця форма відрізняється від звичних письмових й усних іспитів.

12. Заздалегідь під час тренування з тестових завдань привчайте дитину орієнтуватися у часі й уміти його розподіляти. Тоді у неї буде навичка вміння концентруватися протягом усього тестування, що заспокоїть і зніме зайву тривожність. Якщо дитина не носить годинника - обов'язково дайте їй годинника на іспит.

13. Напередодні іспиту забезпечте дитині повноцінний відпочинок - вона повинна відпочити і як слід виспатися.

щ. Порадьте дітям під час іспиту звернути увагу на наступне:

- переглянути весь тест, щоб побачити, якого типу завдання в ньому знаходяться - це допоможе налаштуватися на роботу;
- уважно прочитати питання до кінця й зрозуміти його зміст (типова помилка під час тестування - учні, не дочитавши до кінця, із перших слів уже припускають відповідь і квапляться її вписати);

- якщо не знаєш відповіді на питання або не впевнений, пропусти його й відзнач, щоб потім до нього повернутися;
- якщо не зміг протягом відведеного часу відповісти на запитання - є сенс покластися на свою інтуїцію і вказати найбільш імовірний варіант.

І пам'ятайте, найголовніше - це знизити напругу й тривожність дитини та забезпечити підходящі умови для занять.

Поради батькам першокласникам

Хотілося б сказати не про дітей, а про нас, дорослих, про наше ставлення до їх успіхів і, ще важливіше до їхніх невдач. Шкода, але ми, батьки, частіше за все нетерплячі та егоїстичні, хоча виправдуємося добрими намірами". Але, якими б не були виправдання, наше роздратування, крики, вияснення стосунків, покарання — все це додаткові стресові ситуації, це постійний дитячий біль від непорозуміння та образи.

1. Надайте дитині позитивну перспективу.
2. Не критикуйте дитину при свідках.
3. Навчіть дитину елементарних навичок обслуговування.
4. Хваліть дитину за найменші її досягнення, підбадьорюйте її.
5. Не порівнюйте дитину з іншими дітьми, бо кожна дитина індивідуальна.
6. Вранці піднімайте дитину спокійно, з посмішкою та лагідним словом.
7. Знайте, вони люблять казки перед сном. Це їх заспокоїть, зніме денну напругу, допоможе спокійно заснути.

Велике значення для психічного та фізичного здоров'я вашої дитини це правильний режим дня. Декілька порад з цього питання:

- Після школи не спішіть садити дитину за уроки, необхідно 2-3 години відпочинку.
- Найпродуктивніший час для приготування уроків з 15 до 16 годин.
- Заняття ввечері безрезультатні.
- Не примушуйте дитину готувати уроки за один раз. Після 20 хв. занять необхідні 10-15 хв. перерви.
- Під час приготування уроків не сидіть над дитиною, давайте можливість працювати самостійно але, якщо потрібна ваша допомога, наберіться терпіння.

- Спокійний тон та підтримка "не хвилюйся, все вийде", "давай розбиратися разом", "я тобі допоможу"

Якщо ви будете дотримуватись вищевказаних побажань , ваша дитина виросте врівноваженою та спокійною.

Поради батькам у вихованні дітей

Наші діти - це наша старість. Правильне виховання - це наша щаслива старість, погане виховання - це наше майбутнє горе, це наші сльози, це наша провина перед іншими людьми. (Антон Семенович Макаренко)

Вчіться та навчайте дітей правильно спілкуватись

1. Щоб навчитися правильно говорити, треба навчитися читати і слухати.
2. Читаючи, зосереджено заглиблюйтеся в зміст написаного: намагайтеся побачити, почути, зрозуміти й запам'ятати художні особливості мови, мовні звороти.
3. Збагаченню словникового запасу допоможе спеціальна робота: заведіть словник для запису нових слів, тренуйтеся в їх вимові та використанні, добирайте до них антоніми та синоніми, вивчайте слова, що використовуються в переносному значенні,
4. Намагайся не лише запам'ятати мову оратора, а й прийоми її побудови.
5. Стежте за тим, щоб у розповіді не було слів-паразитів, не використовуйте непотрібних повторів — це збіднює мову.
6. Стежте за побудовою речень, не вживайте складних конструкцій.
7. Щодня читайте вголос по 15—20 хв., усвідомте зміст тексту, поміркуйте, де зробити паузу, поставити наголос, якого емоційного відтінку надати мові.

Виховання дітей

1. Повірте в неповторність своєї дитини, у те, що вона — єдина, унікальна, не схожа на жодну іншу і не є вашою точною копією. Тому не варто вимагати від неї реалізації заданої вами життєвої програми і досягнення поставленої вами мети. Дайте їй право прожити власне життя.
2. Дозвольте дитині бути собою, зі своїми вадами, вразливими місцями та чеснотами. Приймайте її такою, якою вона є. Підкреслюйте її сильні властивості.
3. Не соромтеся виявляти свою любов до дитини, дайте їй зрозуміти, що любитимете її за будь-яких обставин.

4. Не бійтеся «залюбити» своє маля: саджайте його собі на коліна, дивіться йому в очі, обіймайте та цілуйте, коли воно того бажає.
5. Обираючи знаряддя виховного впливу, удавайтеся здебільшого до ласки та заохочення, а не до покарання та осуду.
6. Намагайтеся, щоб ваша любов не перетворилася на всюдозволеність та бездоглядність. Встановіть чіткі межі дозволеного.
7. Ніколи не давайте дитині особистих негативних оцінкових суджень: «ти поганий», «ти брехливий», «ти злий». Оцінювати треба лише вчинок. Треба казати: «Твій вчинок поганий, але ж ти хороший і розумний хлопчик (дівчинка) і надалі не повинен так робити».
8. Намагайтеся впливати на дитину проханням — це найефективніший спосіб давати їй інструкції.
9. Не забувайте, що шлях до дитячого серця пролягає через гру. Саме у процесі гри ви зможете передати необхідні навички, знання, поняття, про життєві правила та цінності, зможете краще зрозуміти одне одного.
10. Частіше розмовляйте з дитиною, пояснюйте їй незрозумілі явища, ситуації, суть заборон та обмежень. Допоможіть їй навчитися висловлювати свої бажання, почуття та переживання, тлумачити поведінку свою та інших людей.
11. Дозволяйте дитині малювати, розфарбовувати, вирізати, наклеювати, ліпити, працювати з конструктором. Заохочуйте її до цього, створюйте умови.
12. Відвідуйте разом театри, музеї, організуйте екскурсії.
13. Привчайте дітей до самообслуговування, формуйте трудові навички та любов до праці (підтримуйте ініціативу й бажання допомагати вам).

Золоті правила виховання в сім'ї

1. Повага до індивідуальності дитини (врахування бажань, інтересів, потреб), її самостійності, допомога у пошуку шляхів виходу зі складних ситуацій;
2. Формування системи цінностей та збереження в сім'ї емоційного комфорту;
3. Підвищення психологічної освіти батьків, набуття знань, урахування індивідуальних та вікових особливостей дитини;

4. Забезпечення тісного взаємозв'язку і взаємодії зі школою та іншими дитячими колективами. Лише дружні, відкриті стосунки дитини з батьками, взаємодопомога, турбота та увага забезпечать добрі відносини в сім'ї, бажаний результат виховання.

Десять заповідей батькам

1. Не навчайте тому, у чому ви самі не обізнані. Щоб правильно виховувати, треба знати вікові та індивідуальні особливості дитини. Не сприймайте дитину як свою власність, не ростіть її для себе.
3. Довіряйте дитині. Залишайте за нею право на власні помилки, тоді дитина оволодіє вмінням їх самостійно виправляти.
4. Не ставтеся до дитини зневажливо. Дитина повинна бути впевнена в своїх силах, тоді з неї виросте відповідальна особистість.
5. Будьте терплячими. Ваша нетерплячість — ознака слабкості, показ вашої невпевненості в собі.
6. Будьте послідовними у своїх вимогах, але пам'ятайте: твердість лінії у вихованні досягається не покаранням, а стабільністю обов'язкових для виконання правил, спокійним тоном спілкування, неквапливістю і послідовністю.
7. Вчіть дитину самостійно приймати рішення і відповідати за них.
8. Замініть форму вимоги «Роби, якщо я наказав!» на іншу: «Зроби, тому що не зробити цього не можна, це корисно для тебе і твоїх близьких».
9. Оцінюючи дитину, кажіть їй не тільки про те, чим ви невдоволені, а й про те, що вас радує. Не порівнюйте її з сусідською дитиною, однокласниками, друзями. Порівнюйте, якою вона була вчора і якою є сьогодні. Це допоможе вам швидше набути батьківської мудрості.
10. Ніколи не кажіть, що у вас немає часу виховувати свою дитину, бо це означатиме: мені ніколи її любити.

Реакція батьків на вчинок дитини має бути продуманою, вільною від негативних емоцій.

1. Важливо не заохочувати у дітей прагнення уникати труднощів через нездужання.
2. Намагатись у спілкуванні з дитиною завжди бути уважним і доброзичливим.
3. Любіть свою дитину і виражайте свою любов діями: поглядом, дотиками, вчинками.

4. Заохочуйте дитину відкрито виражати свої почуття і думки.
5. Дозволяйте дитині робити помилки. Бо кожна дитина може у чомусь завинити.
6. Якщо дитину спіткала невдача проаналізуйте разом з нею причину її виникнення.
7. Виховуйте у своїй дитині адекватну самооцінку на основі реальних успіхів.
8. Допмагайте дитині задовольнити її потребу у визнанні і тій сфері, що відповідає її здібностям.
9. Будьте для своїх дітей прикладом любові та поваги до себе.

ДИТИНУ НЕ КАРАЮТЬ:

1. За те, що вона чимось не влаштовує дорослих: холерика за те, що він непосидючий і впертий, сангвініка — за рухливість, флегматика — за повільність, неврівноваженого — за плаксивість.
2. Під час їжі.
3. Якщо вона зазнала невдачі (вона й без того засмучена, присоромлена, пригнічена). Тут краще підтримати її.
4. За необережність, а вчать обережності, роблячи висновки з прорахунків дитини; за повільність, незібраність (за цим може бути приховане занурення в себе або фантазування); за забруднений і порваний одяг, а вдягають відповідно до обставин; за прорахунки самих батьків тощо.
5. На людях (в автобусі, на вулиці), адже це ще й публічне приниження.
6. При молодшій дитині, оскільки підривається авторитет старшої, а якщо є ревності між дітьми, то це може породити озлобленість у старшої дитини, а в молодшої — злорадство, а це погіршить їх взаємини.
7. За емоційність, імпульсивність, енергійність. Здатність передбачати наслідки своїх вчинків остаточно формується у дівчат до 18 років, у хлопців — до 20, але навчати цього слід з трьох, а особливо з п'яти років. Карати за вчинки, які дитина не може передбачити,

Завжди пам'ятайте: ми виховуємо дітей власним прикладом, системою власних цінностей, звичним тоном спілкування, ставленням до праці та дозвілля.

Тож давайте вчитися виховувати наших дітей, пізнавати те, чого ми не знаємо, знайомитись з основами педагогіки, психології, права, якщо

насправді любимо їх і бажаємо їм щастя.

Не викликає сумніву, що правильно встановленими, цілими, міцними, безпечними сходами можна кого завгодно вивести на будь-яку висоту.